

НЕЛИ ЧАЛЪКОВА
ПРИКАЗКА ОТ АТОМНИЯ ВЕК

chitanka.info

Всяка епоха ражда своите приказки.

Днес приказният свят е населен с извънземни същества, роботи и какви ли не рожби на техническия напредък, на рационалното научно познание, от една страна, и безграничната човешка фантазия, от друга. Всичките тези супермодерни герои съжителствуват в света на чудесата с феите, великаните и джуджетата от старинните легенди, които си остават любимци на децата и в нашия век.

Ала има и такива приказки, в които няма да срещнем същества от други планети и електронни хуманоиди и които въпреки това си остават приземни в днешния ден, пропити с неговите радости и скърби. Фантастичното в тях се преплита с обкръжаващата ни реалност в нова, непозната на разказвачите от миналото сплав. Тези приказки също ще останат като своеобразен литературен документ на времето, в което живеем.

Светът на приказките има свои закони. В този чудесен свят доброто задължително побеждава злото, затова тъжните приказки са рядкост. Но в живота, в реалния живот нещата са неизмерно по-сложни, по-горчиви, той честичко поднася на всички нас, деца и възрастни, поуки, които не бива да забравяме. Ако не воюваме активно със злото, ако не се намесваме да отстраним неправдата всеки път, когато се срещнем с нея, ако си затворим очите за чуждото страдание — край, битката със злото ще бъде загубена, защото само вярата в щастливия край не стига, за да възтържествува доброто.

От съвременната приказка, твърдят някои, било необходимо да се изхвърлят ужасите и страховете, за да бъде тя единствено източник на радост. Но ето че известната японска писателка Мацутани Миоко^[1] ни е поднесла една тъжна приказка, не ни е спестила трагичния спомен за атомната смърт. Защо ли? Тъкмо защото не бива да обръщаме гръб на реалността, не бива да забравяме ужасите на войната, за да не допуснем те да се повторят.

Такава приказка — тревожна и лирична, сериозна и веселотъжна, съвременна и обърната към бъдещето — е творбата на Мацутани Миоко, позната на нашите малки читатели с преведената на български език книга „Таро, синът на дракона“.

Историята на говорещото столче, което дълги години наред чакало да се завърне неговата малка стопанка, за приключенията на Наоки и сестричката му Юко в старинното градче Ханаура, за тяхната

по-голяма приятелка Рицуко, която страда от последиците на атомния ужас, макар че от войната са минали толкова години, е и разказ за живота на съвременните японци. Благодарение на Мацутани Миоко ние можем да надникнем в техния свят, който доста се различава от нашия — други са дрехите, храната, обичаите, — а същевременно прилича на него в много важни, човешки неща.

Вероятно ви е направило впечатление колко грижлив е Наоки към по-малката си сестричка — грижи от сърце, макар и по „мъжки“ съдржани. Или всеотдайната обич на дядото и бабата към техните внучета. Или ласкавото отношение на Рицуко към двете деца и породилото се между тях истинско приятелство, готовността им да помогнат на всеки, който е изпаднал в беда. Или приветливостта, която дава тон на човешкото общуване. Ако сте забелязали всичко това, значи сте успели да доловите едно от най-важните неща за живота на японците.

От историята за странната къща, сгушена в гората в покрайнините на старинното градче, и за нейния обитател — говорещото столче, лъха чиста и красива поезия, присъща на всяка хубава приказка. Не случайно в нея ненатрапчиво присъствува сянката на великия разказвач Андерсен. Дори говорещото столче напомня андерсеновите герои! Силата на предаността, на голямата дружба кара дори предметите да оживяват — и самотното столче е тъй истинско в своята тъга по малката Ида, тъй трогателно и забавно с обърканите си детински представи за света, че ние неволно започваме да го възприемаме като живо същество.

Сигурно ще запазите и спомена за романтичната атмосфера на средновековния градец, където всеки камък помни времената на самураите. Действително, Япония е страна, в която миналото е на почит, и то не само архитектурните забележителности, но и обичаите, традициите, цялата богата култура, създавана в продължение не много векове. Разбира се, залегналата в хрониките легенда за основаването на японската държава от митичния император Джиму-тенно, потомък на богинята на слънцето Аматерасу, не почива на реални факти — японската държава е основана, както споменава Рицуко, значително по-късно, през IV–VII век, ала това, естествено ни най-малко не намалява нашия интерес към нейната история и култура на древна страна с богато минало.

От книгата на Мацутани Миоко узнаваме и много любопитни подробности за бита на японците, техните нрави и обичаи. От древни времена до днешния ден е дошла легендата за прераждането, която лежи в основата на будистката религия. Тя е вплетена в историята на дървеното столче и ние можем да я възприемем като поетично иносказание за величието на живота, за вечния кръговрат на природата. Интересен е и обичаят да се пускат фенери в реката, на празника „о-бон“ (японската задушница, празникът, когато се отдава почит на мъртвите) — фенерите, според преданието, трябва да осветяват пътя на душите на мъртвите в тъмнината. Този празник се отбелязва през август, като в Хирошима „о-бон“ съвпада с трагичната годишнина на атомната бомбардировка — 6-ти август.

Много неща ни разказва Мацутани Миоко за живота на японците. Може би някой от читателите ще се озадачи „белите петна“ в повествованието. Какво работи енергичната, вечно бързаща нанякъде майка на Наоки и Юко, защо е празно мястото на бащата в тяхното семейство? Можем само да гадаем. На японците е присъща изключителна деликатност, те предпочитат да оставят някои подробности недоизказани, доверявайки се на интуицията на събеседника или читателя.

Връстниците на Наоки и Юко днес играят в Парка на мира в Хирошима, покрай тях спокойно се разхождат гълъби. Безгрижно чуруликат детските гласчета, както на оня шести август хиляда деветстотин четиридесет и пета година, преди да падне бомбата, отнела живота на стотици, хиляди невинни деца. Не трябва да ги забравяме.

Днешните деца държат в своите малки ръчички бъдещето на нашия тревожен свят, от тях зависи утрешния ден. Те трябва да знаят от какво и как да пазим мира, за да не допуснем отново трагедията на Хирошима и Нагасаки, която — нека да не си правим илюзии — може да се превърне в трагедия на цялото човечество.

Да се присъединим и ние към клетвата, която е увековечена в каменните слова, издълбани на паметника в Хирошима:

ГРЕШКИТЕ НЕ ЩЕ СЕ ПОВТОРЯТ

---

[1] Японската езикова традиция изисква фамилиите да предхождат имената — това се отнася, впрочем, и за китайския, виетнамския и други източни езици. В превода на книгата е спазена японската подредба на имената. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.